

BIVIRKNINGSBLADET

I DETTE NUMMERET:

Om Bivirkningsgruppen 2

Misforståelse om Bivirkningsgruppen 2

Bivirkningsreaksjoner bør rapporteres 2

I neste nummer 2

Bivirkningsbladet er et informasjonsblad fra Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer. Det kommer ut to ganger per år og inneholder blant annet informasjon om Bivirkningsgruppens arbeid, samt om forskning vedrørende bivirkninger av dentale materialer.

Bivirkningsbladet blir sendt ut til pasienter som er henvist til Bivirkningsgruppen i løpet av det siste året, samt til leger og tannleger som har rapportert mistenkte bivirkninger av dentale materialer. Bladet sendes også til andre som er interessert i dette temaet.

Ansvarlig:
Lars Björkman

TEMANUMMER:

BIVIRKNINGSGRUPPEN 10 ÅR

Bivirkningsgruppens tiårsjubileum ble markert i november i form av et seminar ved Det Odontologiske fakultet i Bergen.

Bivirkningsgruppens tidligere leder, prof. Nils Roar Gjerdet (Odontologiske biomaterialer, UiB), foreleste over temaet "Bivirkningsgruppen 10 år – Hva har vi lært?", hvor han tok for seg bakgrunnen for Bivirkningsgruppens tilblivelse i 1993. Spørsmålet om bivirkninger av amalgam var like sentral da som nå. Like viktig var det å utrede de mistanker man hadde til bivirkninger fra andre tannrestaureringsmaterialer som gull, plast og ulike sementer. Det ble tatt initiativ til tre doktorgradsprosjekter som dekker naturvitenskap, medisin og odontologi. Gjerdet tok blant annet opp menneskets plass i de komplekse biologiske systemene. Spesielt interessant er det å se på hvordan minimale påvirkninger kan gi betydelige effekter, og hvor viktig det er å være åpen for de sammenhenger som vi i dag ikke har gode nok verktøy til å observere.

Dr. psychol. Per Nerdrum (HiO) presenterte data fra et prosjekt som i sju år har fulgt en gruppe pasienter som har byttet ut amalgamfyllinger på grunn av helseplager. Rapporten fra prosjektet

rende leder, Lars Björkman, tok opp i sitt foredrag. Under parolen "veien videre" snakket han om fortid og fremtid i Bivirkningsgruppens arbeid med oppfølgingsstudier av pasienter. Hittil har snart 600 personer blitt undersøkt, og alle vil motta et spørreskjema i posten. Data fra disse studiene skal sammenstilles og gi svar på hva som har hendt etter undersøkelser og behandling.

Pasienter som har fått byttet ut sine amalgamfyllinger med andre materialer blir spesielt fulgt opp i "Bivirkningsgruppens behandlingsprosjekt". Dette er en studie av et tilfeldig utvalg på

rundt 20 pasienter fra pasientgruppen med mulige bivirkninger av amalgamfyllinger. Alle disse har byttet eller er i ferd med å bytte ut sine amalgamfyllinger, og vil bli tett fulgt opp over en femårsperiode, gjennom prøvetaking og spørreundersøkelser. Dette er den første studien av amalgamutskiftning hvor utvalget av studieobjekter er tilfeldig, hvilket er vesentlig for verdien (validiteten) av resultatene. Det vil imidlertid ta flere år før de første resultatene kan publiseres.

vil publiseres i sin helhet i et internasjonalt tidsskrift for psykosomatisk forskning, og senere bli referert i Bivirkningsbladet. De spesielt interesserte kan i mellomtiden lete fram Aftenposten 29. desember 2003, hvor Nerdrum tidligere har kommentert noen av resultatene.

-Hva er hendt med de som har byttet ut tannrestaureringsmaterialer, og hvordan har deres helse forandret seg etter dette?, var ett av de tema nåvæ-

**Bivirkningsgruppen for
odontologiske biomaterialer**

Årstadveien 17
5009 BERGEN

Telefon: 55 58 62 71
Telefaks: 55 58 98 62
E-post: Bivirkningsgruppen@uib.no

Bivirknings gruppens
internettsider:
[www.uib.no/
bivirkningsgruppen](http://www.uib.no/bivirkningsgruppen)

**Vil du vite mer om
tannrestaurerings-
materialer ?**

Statens Helsetilsyn sin utredning om bruk av tannrestaureringsmaterialer kan bestilles fra Sosial- og helsedirektoratet (tel: 22 24 88 86, faks: 22 24 63 50) eller via e-post (trykksak@shdir.no). Den kan også lastes ned direkte via internett fra Statens Helsetilsyn sine web-sider (<http://www.helsetilsynet.no/trykksak/ik-2652/ik-2652.pdf>). En kopi finnes på Bivirkningsgruppens web-sider (<http://www.uib.no/bivirkningsgruppen>).

Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer utreder mulige bivirkninger av odontologiske biomaterialer. Oppdragsgiver er Helsedepartementet. Arbeidet er organisert under UNIFOB - Stiftelsen Universitetsforskning i Bergen. Gruppen har lokaler sammen med Fagområdet odontologiske biomaterialer ved Universitetet i Bergen.

Bakgrunnen er at helsemyndighetene i Norge ønsker å få belyst forekomsten og arten av bivirkninger i forbindelse med odontologiske biomaterialer, og å få utarbeidet metoder for å vurdere og behandle slike reaksjoner.

Bivirkningsgruppens hovedoppgaver er å forestå bivirkningsrapportering, utrede pasienter, spre informasjon med hensyn til mulige bivirkninger av odontologiske materialer og bedrive forskning og utvikling. Gruppen skal ikke selv utføre odontologisk behandling.

Bivirkningsgruppen består av en leder, seniorkonsulent og fire kliniske deltidstillinger. Et tverrfaglig sammensatt fagråd bistår virksomheten.

MISFORSTÅELSE OM BIVIRKNINGSGRUPPEN

I artikkelen *"Den store amalgamkrigen"* (Aftenposten den 13. januar d.å.) påstås om Bivirkningsgruppen i Bergen (som feilaktig kalles Bivirkningsnemnda):

"Spesielt svenske kritikere har fremholdt at det i hvert fall tidligere var påfallende nære forbindelser mellom medlemmer av nemnda og amalgamindustrien".

Denne påstanden bygger på en misforståelse. Bivirkningsgruppen er fullt finansiert av Helsedepartementet, via Sosial- og helsedirektoratet, og det finnes verken forretningsmessige eller private tilknytninger til aktører innen amalgamindustrien.

Bivirkningsgruppens arbeid er overvåket av et fagråd som er rådgivende

organ til gruppen. Fagrådet består av fagpersoner innen medisin, psykologi og odontologi.

For faglige spørsmål om amalgam og kvikksølv, kan det henvises til Bivirkningsbladet fra juni 2002, hvor fakta om amalgam og kvikksølv et temaet.

Lars Björkman, Bivirkningsgruppen

Neste nummer av BIVIRKNINGSBLADET har tema "Allergier"

Temanummeret skal ta opp blant annet hvordan diagnose av allergi mot tannfyllingsmaterialer stilles, symptomer og behandling ved allergiske reaksjoner mot tannfyllingsmaterialer. Aktuell forskning vil bli kommentert, samt hvilke stoffer som pasienter vanligvis kan være allergiske mot — en "topp-10-liste" av dentale allergener.

BIVIRKNINGSREAKSJONER BØR RAPPORTERES TIL BIVIRKNINGSGRUPPEN

Alle mistenkte reaksjoner, lokale reaksjoner i munnen eller eksemutbrudd i forbindelse med tannbehandling, bør rapporteres til Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer. Også andre reaksjoner som er uvanlige og som har forbindelse med

tannbehandling bør rapporteres, selv om man ikke er sikker på om det er en materialreaksjon. Tannleger, leger og tannpleiere kan rapportere.

Bivirkningsskjema kan fås ved å henvende seg til Bivirkningsgruppen for

odontologiske biomaterialer, Årstadveien 17, 5009 Bergen (telefon: 55 58 62 71, telefaks: 55 58 98 62, e-post: bivirkningsgruppen@uib.no). Bivirkningsskjema kan også lastes ned som PDF-fil fra Bivirkningsgruppens internett adresse: www.uib.no/bivirkningsgruppen.